

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік: зі щоденною
виставкою 7 доларів, або 12
рублів; з виставкою двічі
в тижні 5½ долара, або 10
рублів; з виставкою що субо-
ти 4½ долара, або 9 рублів.
Поодинокі числа по 10 сот.

Телефон Редакції ч. 1484 — Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не вовемиш милости і віри не вовемиш.
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича

Виходить у Львові що дня
крім неділей руских свят
о 5½ год. по полудни.
Редакція, адміністрація
експедиція «Руслана» при
ул. Осолінських ч. II. партер
(Фронт від ул. Тихої). Експе-
диція місцева в Агенції
Соколовського в насажі Гавс-
мана.

Рукописи звертає ся лише
напередне застережене.

Рекламації неопечатані в
вільні від порта. — Оголо-
шеня звичайні приймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надіславі» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні донесеня по 30 сот.
від стрічки.

Fides italiana в тридер- жавнім союзі.

(§) Мимо того, що представники італій-
ського народу в нашій державній раді,
згуртовані з Волохами в „Unio latina“, на-
лежать до парламентарної більшости, там
на місці серед італійського населення кишить
все невгомона італійська іредента, грізна
для нашої держави, а змагаюча пригото-
вити колісь прилуку Терста, Істриї, Триєнта
і полудневого Тироля до королівства Італії.

Так стоїть діло з іредентистичними
змаганями Італійців у нутрі нашої держа-
ви. Але і поза границями Австрії кнує со-
юзна Італія не меншу крамолу супроти
нашої держави, хоч офіційно завіряє і
дальше про свою вірність тридержавному
союзови, до якої ніби належить.

Ось, як висказує ся про задущевні
гадки правлячих кругів Італії супроти сою-
зної Австрії один витравний обсерватор
дійсного політичного положення і австрій-
ських взаємин зі союзною Італією, австр.
віцеадмірал А. Chiari у своїм артикулі в
„Armee Zeitung“, де зовсім річево, але й
не рожево осуджує цілком недружний на-
стрій сеї, поки що для нас союзної дер-
жави.

Італійське правительство — пише Кіарі
— запевнює все про свою дружбу і вір-

ність в тридержавнім союзі; всі ті завіре-
ня поки що мабуть правдиві, бо Італія не
поступила ще у своїх приготовлениях так да-
леко, особливо військові реформи ще не по-
кінчені в тим обсязі, аби ся держава могла
супроти Австрії виступити в дачім разі із
крайним, рішучим кроком.

Але, як покінчить она початі реформи
у війську, а склад політичних обставин бу-
де пригідний, тоді виволіче та союзна дер-
жава проти Австрії балканське питанє, або
якийсь инший висунений привід подасть
італійському правительству причину, що оно
нараз прихилить ся до односторонньої волі і
змагань своєї нації, які криють ся з мрія-
ми італійських іредентистів в межах Австрії,
аби довести до злуки просторів нашої дер-
жави, заселених Італійцями, з королівством
Італії.

Отже, поки Італія не буде оружно ціл-
ком готова виступити поруч инших проти
Австрії, до тої пори і лише до тої — о-
стане тридержавний союз ненарушений та
італійський народ терпіти ме вго по неволі,
як *malum necessarium*.

Обговорюючи ті погляди австрійського
віцеадмірала Кіарія признає добре поінфор-
мована віденська „Reichspost“, міродатний
орган найсильнішої групи серед більшо-
сти в нашім парламенті, — повну слуш-
ність сим для союзної держави зовсім не-
областним висказам і пише ось як:

Італія напружає всі свої сили, щоби
довести до скріплення своєї флоты, а також

і на суші робить надзвичайні приготовления,
розставляючи війська і не щадячи величез-
них видатків на воєнні укріпленя над
північно-східною границею. Очевидно нема
тут ніякого сумніву, на чию адресу звер-
нені ті знатні воєнні приготовления.

Італійська сіть державних залізниць бі-
ля границі ід Каринті та Горициї має бу-
ти небавом ще більше розгалужена, боєва
справність і готовість північного корпусу
армії має бути збільшена, а що се не о-
стане тільки в теорії, те доказують мане-
ври італійського генерального штабу, які
відбувають ся тепер на області Тревіза і
мають розв'язати стратегічні задачі, в яких
основу прийнято заложено оружних конфлі-
ктів з Австрією.

Віцеадмірал Кіарі каже дуже влучно:
„Чи потрібна наша струсіна політика
(Vogelstrausspolitik), аби раз враз залату-
вати без вини всі ті прірви і риси між
Італією а Австрією? Ся політика потрібна
хйба на те, щоби як найдовше відкладати
і відсувати неухилимий зудар. Бож сего
зудару і так годі дождити задля згаданих
в горі причин, поки італійська військова ре-
форма не буде цілком покінчена; але тоді
не відкладати ме Італія сего зудару ні на
хвилину!

Се дуже важкі слова — пише дальше
„Reichspost“ — та їх висказав не якийсь
палкий молодчик в перших своїх літах
ляйтнантства, іно вже підхожий і зрілий
муж, високого чина в австрійськім адміні-

О. П. А. Шеган (P. A. Sheehan).

Мій новий сотрудиик.

Оповіданє із записок ірландського пароха.

Переклав Володимир Держирука.

(Дальше).

— Що ж зробив злого о. Летбі? Всі його
люблять.

— Може бути. Та кождий його погляд,
кожде слово, сказане до мене від тоді, як прий-
шов до сеї парохії, було для мене отруєю.

— Мусиш прецінь знати, що і я маю острый
язик, сказав я, щоби дослідити, що ляк переді-
мною вплине на щирість св. сповіди.

— Нічого не шкодить — одвітила — та ж
говорять, що й грізба ваша стократ гірша від
самої кари.

І ось сеї зимової, темної ночі вислухав я
цілої історії болю і жалю. А дякуючи Господу
Богу за наверненє сеї овечки, почував я себе
більше винним і упокореним: Caritas erga homi-
nes, sicut caritas Dei erga nos! Се був мій у-
люблений текст, вислід цілої філософії спеку-
лятивної. Пригадував я його нераз другим, на-
віть о. Летбі, коли приходив до мене жалувати
ся на крутість тих легкодушних людей о буй-
ній уяві.

— Коли Господь Всевишній — говорив я
— є так вибачливий на невисказану злобу сего
світа; коли Він спокійно глядить на страшну
орґію гріховну тут на землі, по містах, селах й
хатах людських, на огидне поганьство і ще о-
гидніше від него зіпсуте християнського світа
то чому ми маємо бути нетерпеливими і люти-
ми? А коли Христос був так лагідний для тих

гідких, вонючих, прокажених і невдячних Жи-
дів, — то чому ми не маємо бути вибачливими
на гріхи повседневні побожного народу?

І змушений був я признати, що з гордості
і понижування не гідности самого Бога а нашого
власного стану, забуваємо про наше покликанє
і обовязки.

А коли я пригадав собі, як часто зимовими
неділними ранками, коли дощ лив, як з ведра
а вулиці села змінiali ся в струї, бачив я селян
робітників, старих жінок і молодих дівчат, пере-
моклих до нитки, що приходили до церкви з
найдалших закуттих села і гір; і як часто, від-
мовляючи молитви перед Службою Божою, ви-
дів я густу пару, що виходила з їх тіла, подібну
до кадильного диму. Тоді мимохіть приходило
мені на думку, як легко повинні ми вибачити
легкодушні і нерозважні промахи тих людей і
як повинні ми дякувати Богу, що дав нам серед
них жити.

Я був більше сокрушений від неї, слухаючи
гріхів сеї безталанної, бо кождий заміт, що па-
дав з її уст, відбивав ся відгомоном серед цер-
ковної тиші і робив мене також винним. Звору-
шенє моє збільшило ся, коли я налягав, щоби
вона завтра запричащала ся.

Думка о св. Причастію переймала її пря-
мо переляком.

— Може за кілька місяців, та завтра..
ні, ні!

Переляк її був великий.

— Отче добродію, Він убє мене, як убив
брехуна!

— Зачав я її успокоювати.

— Отче, говорили люди, що Тіло Христа
сплине кровю, колиб я його діткнула ся у-
стами.

Лагідно почав я її переконувати і вкінці її

докори прибрали форму більше привродну.

— Люди вийдуть з церкви!

Опісля говорила, що не має одіня. А далі
покликуючи ся на її покору і охоту відбути по-
куту, всів я її пересвідчити, що повинна при-
ступити до св. Причастия хоч би тоді, як другі
побожні запричащав ся.

На другий день легкий шепіт поніс ся по
церкві, коли люди запричащали ся а я ще ждав,
звернений до людей держачи Найсвятійші
Тайни. Загальне здивованє видко було на всіх
лицах. Нараз, з найтемнішого кутка церкви
висунула ся жєнщина, окутана в шаль і збли-
жила ся поволи бічною навою до престола. Всі
згадали, що се Нансе. Чувство погорди змінило
ся в милосердє глибоке. В церкві найточніше
було чути зітхненя зворушених людей.

Сльози котили ся по лиці безталанної
грішницї, коли я її причащав. Скріплена підвела
ся і тихим, вільним та вже певним кроком вер-
нула на своє давнє місце.

Коли відходила до престола, замітив я но-
вий, чорний шаль на її раменах. Я догадав ся,
хто се зробив. Упередило мене чутливе, чесне
серце сотрудиика.

Гнівливо заговорила до мене Ганна, коли
я перемоклий вернув пішо в ночи до своєї
хати.

— Нема про що говорити, Ганно, — сказав
я, коли скінчили ся її безконечні докори — ні-
коли не сповнив я ще гарнійшого діла.

Поглянула на мене допитливо і сей час
відгадала жіночим інстинктом, бо сказала по-
кірно:

— Хвалаж Тобі Господи!

(Дальше буде).

ралаті, що особливо має обов'язок точно провірювати свої вискази, тим більше, як їх оповіщує печатно.

Як вже нічо иншого, то вже та сама обставина, що по сім і тім боці австрійско-італійської границі визначні політики і патриоти не вірять вже в спромогу удержати тривкий мир на будуче між сими двома, поки що союзними державами, — знаменує доволі ту незвичайну хиткість у взаємних сих двох держав. Ми не бажаємо, щоби ті голоси мали повну рацию, але від керманців нашої заграничної політики мусимо жадати, щоби ми не були на стільки необережні та недбалістю або поверховністю не заідали забезпечити для нашої держави мир, що лежить чей у питомій силі та могутості.

Як видно з тих поважних голосів дневникарства, то *fides italiana* — *nulla fides* і вигляди на будуче з таким союзником — не найкрасші.

Ціла правда про радикалів.

Свящц. Ю. Дзерович.

(Дальше).

Ні! говорім як хочемо, але сей факт, що поповичі радикали поганяють завід своїх батьків, юдять на них парохія і словом і письмом се, називаю на цілій тій радикальній історії найгіршим скандалом, бо на мою думку все остане ся пословиця: „погана така птиця, що своє гніздо каляє“ великою правдою. Будь мій отець не служителем олтаря, голосителем правди Божої і норовствености а такої професії, яка то у людей не тішить ся симпатією як: каналаром, гичлем, катом, я не посьмів би поганити его стан, називати его „дурисьвітотом“, „характерником“ а хочби і „попом“ і иншими такими епітетами, якими обсіпують рідні сини своїх рідних батьків, добродіїв. Відчувають они се добре ту погань свого поступованя, та мабуть для зацятканя своєї совісти пише попович Кирило в найновішій числі своєї „Зорі“ з лютого 1910 ось які слова: „Хиба лише діти, або надто вірні своїм таткам поповичі можуть потішатись тим викрутом, що ось то наші попи-патриоти.“

9. Моглиб себе радикали оправдувати бодай тим, що они нищать москвофільство у нашого народа, але хоч сам хвалить ся Трильовський в „Зорі“ з 1. лютого 1910, то можна сказати, що не штука его нищити, де его нема, але нехай но він спробує піти у Брідщину, Зборівщину, Лопатинщину, Каменеччину, то здає ся „хлопський радикальний параграф“ був би добре в роботі. Отже і та заслуга, яку приписує собі шановний посол, є лише на папері.

10. Оправдатиб можна радикалізм, колиб наше духовенство творило для себе замкнену касту, до якої ніхто не мав би приступу, лише сама рідня нашого духовенства. Тимчасом зі статистики питомців можна висказати що може лише 10% загалу є синями священиків а всі инші сини инших станів, головнож хліборобского.

11. Оправданий був би радикалізм наколиб на місце віри Христової, на місце християнської етики міг він бодай про око людске, бодай для замилення очей подати якийсь певний, тривкий, розумний світогляд, якусь систему філософічну, яка би перевисшила Християнство, якусь науку етичну, яка би могла бодай мати якесь управлене бути тінию Християнства.

Тимчасом, що бачимо: віра Христова вже 2000 літ людей веде, утасливає, найтяжші питання життя і буття певно, рішучо, розумно розв'язує — підчас коли ріжні філософомени, ріжні світогляди: атеїстичний, позитивістичний, матеріалістичний, пантеїстичний, спирітуалістичний і як они там називають ся, один другого збивають, поборюють і правду казав вже старий Ціцеро*), що „нема такої дурниці, якої би філософи не учили“. Не все що називаєть ся ніній наукою, є справді наукою, не всі „наукові поваги“ є такими, бо декотрі з них як Гекель, Біхнер, Нічше, є або шарлятанами, або божевільними, або науковою нулею. Дуже влучно каже

Геттінгер:**) „Переченя якогось ідіоти, що не знає чуду електричности, не уважано ніколи ознакою великої мудрости; але на релігійнім полі, яке обіймає досліди всіх наук і є найкрасшим цвітом людского образования, прабує все таки незнане, байдужність або поверховність прибиратись у плащ філософів.“

Або етика Христова. Всі соціалістичні, радикальні теорії обкрадають несовісно науку Христову з її найкрасших ідей і подають їх яко свої питомі, яко свої гадки. І ті Христові гадки єдино є добрі, і ті тим системам зедіюють приклонників. Що самі реформатори видумують, се є „каменем преткновения“ — ті їм людий зражують. Впрочім і ту панує такий хаос, що новий зізд соціалістичний то і нова програма. І будь ту мудрий, котра добра, котра правдива. Таж ми і сего дожили, що по: Будзишовський в ч. 74. „Ділі“ висказав, що ославлені приятелі робітничої класи „австрійска соціяльна демокрація“ пішла цілком на службу своїх ворогів: „великого капіталу і грошевого міха“.

Ей, коби то наші радикали знали, що то за солодість в молитві, що то за рай приймати св. Евхаристию, піти добре висповідатись, як се приктикує наш нарід, они тоді самі зпівзналяб той злочин, якого допускають ся, видираючи нашому народови віру, котра тільки солодких, одинок приятних хвиль чоловікови побожному приносить, а яку нічо а нічо заступити не може. Нехай нагадають собі лише своє дитинство, свою першу сповідь, свої постанови при ній, а признати мусять, що нинішне їх всезнайство, їх нинішня „мудрість“, се лише пароди щастя, супроти тамтих хвиль кріпкої віри. Але правда, є сацисфакція і в Геростратовій славі. Швець Герострат не міг нічим иншим вславити ся, то спалив бодай сьвятиню Дияни. Радикали нічо иншого не можуть для народа зробити, то бодай бурять сьвятиню его віри в серцях.

Сумна слава! Геростратска слава.

Отже хиба нічим а нічим не дасть ся оправдати радикалізм. Але може бути, що духовенству дошкулив він до живого, залляв — як то кажуть — горячого сала за шкіру, але зато нашому народови приніс він величезні користи: він відніс, осьвідомив его політично, національно, економічно, духово, він втрутив его на силу в ареопаг культурних націй сьвіта. Розуміє ся, що при тільки додатних сторонах радикалізму мусів би кастовий, особистий, вузкоглядний інтерес духовенства звикнути; священики для загального добра повинні би на жертвеннику народнім принести в жертву свої личні, приватні інтереси.

(Дальше буде).

*) De divin. 2, 58.

**) Hettinger „Apologie des Christentums“ I. 45.

Западе всепольского сторонництва.

(+) З незвичайною бундючністю виступило на політичній видіній перед кільканайцятьма роками т. зв. всепольске або народно-демократичне сторонництво, і намагало ся з усею беззглядністю супроти инших польських сторонництв захопити керму і провід в політичних справах в усіх трех т. зв. заборах давнійшої речі посполитої. Розвельможило ся оно найбільш в Галичині і захопивши в свої руки основане пок. Щепановским і Романовичом *Słowo polskie* стануло на зовсім перекривім становищі супроти найсправедливіших домагань і потреб укр.-руского народу і своєю напастливістю та насиллоу довело до того заострення і розятрена польско-руского спору в Галичині, яке видало вже велими сумні илюди Досить пригадати університетську справу і все, що з нею вяже ся. Заперечуючи всякі права до самостійного і окремішнього національно-культурного розвитку укр.-руского народу, лучило ся всепольске сторонництво в Галичині в боротьбі против Русинів з нашими москвичами, котрі в свого боку докладали всяких неможливих і некультурних заходів, щоби спинити національно-культурний розвиток нашого народу.

Досить вказати на се, що т. зв. новосла-

вянські змаганя російських істинно-руських Бобринських, Владимірових et cons. находили одобрене і живу участь Дмовских et comp., а тутешні всеполяки не вагали ся вязати з Марковими і Дудикевичами, *Słowo polskie* з „Галичанином“ et comp.

Але на всеполяках справдила ся німецка приповідка *Hochmut kommt vor dem Falle*. Всеполяки уміли до якогось часу вводити в блуд загальну опінію і виставляти себе всемогучими і всевладними, своїм шумом і напастливістю уміли инші польські сторонництва заголювати і знасилувати, так що поважніша і об'єктивніша часть польської суспільности і польского дневникарства підлягла всепольській насилі. Инші польські дневники стали достроювати ся в своїм завзяту і напастливости супроти Русинів до всепольского *Slow-a*, а се викликувало знов наслідуване того способу боротьби у руских народних демократів і радикалів і тим способом розгоріла ся до неможливости межинародна боротьба в Галичині і довела до небувалого давнійше розв'язаня польского спору.

Однак переходом, коли инші польські сторонництва почали ближше приглядати ся всеполякам, переконали ся, що бундючна постава їх і великий шум який они роблять, не відповідають дійсній силі всепольского сторонництва і почали визволяти ся з під всепольского тероризму, почали боротьбу проти насилі і напастий всеполяків. Особливож коли консервативному польскому сторонництву повело ся порозуміти з польськими людодцями, боротьба тих еторонництв почала що раз більше підривати становище всепольского сторонництва ставало що раз гіршим. Крім того недостача висшого політичного розуму проводирів всепольского сторонництва причинило ся чимало до захитаня его становища. Досить пригадати тут ролю, яку відграв презес польского кола др. Гломбінський, провідник всеполяків в соймі і державній раді. Всі ті обставини причинили ся до того, що не тільки супроти инших польських сторонництв почали всеполяки тратити дотеперішне верховладне становище, але у внутрі всепольского табору почав ся проявляти розлад, а за тим і неміч, що знаменує значний занепад всепольского сторонництва.

Недавні збори всепольского сторонництва на котрих верховодив колишній соціалдемократ а тепер завзятуцій всеполяк проф. Грабський, стають найкрасшим доказом занепаду всепольского сторонництва, а всякий політик, що змагає до злагоди польско-руских межинародних взаємин і до порозуміння між обидвома тут поселеними народами, мусить радіти, що всепольске сторонництво починає тратити рівновагу і занепадає. Резолюція внесена проф. Грабским і ухвалена всепольськими зборами, а звернена з великим завзятем проти намісника, котрий нібито пособляє руцению і германізації краю, свідчить про недостачу рівноваги політичного змислу всеполяків і тому викликала загальну боротьбу всего польского дневникарства проти всеполяків. З руского становища можемо бути лише вдоволені, що се сторонництво, котре так завзято виступало проти Русинів і і спинало всяку нашу народну роботу, хилить ся до упадку, але й не зашкодить пригадати нашій суспільности почини сего сторонництва і его промахи, бо і з чужого нещастя треба для себе висновувати науку.

(Конець буде).

Політичний огляд.

Австро-Угорщина

Вигляди народного сторонництва праці, яке зложило ся під покровительством гр. Тіси, є дуже лихі. Гр. Куен удає, що его цілий сьвіт нічо не обходить; а між тим его приклонники уживають найріжнійших середників, щоби зліпити більшість, якої цілю є нічо иншого, лише відновлене коаліції. Через те одначе попала знов у зложасну правно-державну боротьбу, а монархія находить ся в передодни внутрішних заколотів. Для правительственного сторонництва є се велими знаменне, коли оно повстає під впливом девіз, які довели до упадку попередне сторонництво. Але коаліція занадто довго мала власть

в своїх руках, щоби мала так легко зрештитувати зі своєї потуги. Спільна ціль зєднала знов перед виборами старолібералів, кошутівців і позірних 67-маків; всі они мають надію вивинути ся основній точці великого питання в Угорщині, виборчій реформі.

При боснійських виборах з курії інтелігенції здобула чотири католицькі мандати офіційна ліста центрального комітету католицьких урядників. Два мандати з сего припали сторонництву „Katolicka Udruga“, два сторонництву „Hrvatska Zajednica“.

Заграниця.

До віденської турецької амбасаді надійшла урядова вість з Царгорода, що альбанське повстання вже покінчило ся. Туреччина мала про се повідомити кабінети держав. Що до кретийського питання, то Порта в разі іменованя шефа автономічного правління на Креті згодилаб ся на кого-небудь, навіть на Кретийця, але ніяким чином на іменоване Грека з королівства.

В англійській печаті розписують ся широко з нагоди вступлення на престіл нового короля про конечність зміни королівської присяги, яка тяжко обиджує релігійні чувства католиків, доказуючи, що й без сеї формули, яку належало змінити, є ще досить запорук, що король Англії буде придержувати ся віри своїх предків. В „Act of Settlement“ з 1700 р. устанавлено виразно, що „кождий“ хто поєднав ся або поєднає ся з римскою Церквою, має з нею зносини, визнає папську релігію або входить в супружні звязи з папістами, через те не є здібним, справувати яку небудь королівську владу, що в таким випадку людність не може бути винною революції а корона переходить на найближшого в наслідстві, який отав протестантом, так, начеб згадана особа, яка зблудила, вмерла.

Ся запорукка, яка є незалежною від формули присяги, не є одначе одиноким запевненем. Другим є іменно зобовязанє для суверена, приймати св. Причастіє після приписів „Church of England“. Отже є досить певности, що і без формули коронаційної присяги, пануючий в Англії отав членом „Established Church“. А католики Англії, з огляду на запорукку релігійної толеранції мають право домагати ся, щоби ні одна складова части іх віри не уважали „забобоною і поганською“. Притім треба звернути увагу і на се, що від часу заведеня сих слів, так обиджаючих чувства католиків, англійській державі прибули різні нові області, які заселені великим числом католиків, котрі з прикрьстю довідують ся, що іх пануючий приневолений законом в часі найбільшого торжества обиджувати католицьку релігію.

Вибрати якусь нову формулу, яка в дійсности нічого не змінялаб, а зате не булаб обидливою для одної частини населеня, не є легко; всеж таки англійська печать має надію, що таку формулу удасть ся найти. Заходять лише обави, чи теперішній парламент (в яким лише незначна частинка булаб противна сій зміні) має право з деяких формальних зглядів змінити згадану формулу. Можливо отже, що ся зміна не дійде до виконаня з нагоди нової коронації.

Італійський президент міністрів Люцаті, здобув вправді при першій політичній голосованю велику більшість, до якої належали також католики і соціялісти, але се не є вго заслугою, а всемогучого Джіолітія, який стоїть за кулісами і властиво рядить парламентом. Він хоче іменно перевести пробу радикального правительства. Щоби утворити правительственный блок, є дві можливости. Першою є та, щоби демократи, радикали, масони і соціялісти згодили ся на правительственну програму, якої виключною задачею був би „Kulturkampf“. Але більша частина соціялістів не хоче про те чути кажучи, що є се лише спосіб, щоби відвернути увагу соціялістів від суспільних реформ. Они бажать собі правительственного блока, який заняв би ся в першій мірі суспільними реформами. Люцаті мав поводженє лише в словах при нагоді обговорюваня правительственной програми, колиж прийде до діл, мабуть не буде мав сего поводженя і бути може, на ратунок поспішать знов Джіоліті, який не має вправді знаня Люцатія, але зате відзначає ся незвичайною парламентарною зручністю. Розходить ся тепер в полі-

тичнім положеню Італії о те, який з двох напрямів великої бльокової групи вибе ся в будучині на верх.

Просимо відхобити перегляду.

Новинки.

— Календар. Ві в торок: руско-кат.: Теодота, Юлії і пр.; римо-кат.: Петронелі — В сєреду: руско-кат.: Патрікія; римо-кат.: Теобальда.

— Святотчна проба „Львівського Бояна“. Зібрало ся поверх 60 осіб, панів і панів. З почетних членів, яким товариство мало вручити грамоти явили ся: о. Остап Нижанковский, проф. Філярет Колесса, др. Мих. Волошин і пані Олена Ясеничка. Виправдав свою неприяву др. Стефан Федак, що мусів того дня явити ся на зборах „Щадницї“ в Перемишлі. Не прибув др. Станіслав Людкевич. Після продукцій товариства промовив голова Товариства др. К. Студинський і зазначив, що се іменоване цілого ряду високо заслужених для розвою товариства людей є рівночасно признакою безнастанного, сильного розвою „Львівського Бояна“, почім схарактеризував заслуги кожного з наділених почетними грамотами. Почав отже від о. Нижанковского, звісного зі своїх композицій, одного з найліпших диригентів в Галичині, першого, поруч Йосифа Партицкого, організатора артистичних прогульок по Галичині, які розбуджували українського духа, заслуженого не менше на становищу диригента львівського, але й провінціональних Боянів. Дальше привітав голова проф. Філярета Колессу, який заслужив ся не лише як композитор, і диригент товариства, але як чоловік, що перший з посеред членів української нації кинув ся на наукове поле в музиці та своєю „Ритмікою українських пісень“ виказав, скільки краси, скільки богатства в складі і мелодії іх містить ся. Пані Олені Ясеничкї подякував голова за її доволітний провід в пробах жіночого хору товариства, за її подиву гідну точність в сповнюваню обовязків, за її кождочасну готовість в праці-акомпаніаторки. Спеціально сердечно промовив голова до теперішнього диригента, д-ра Мих. Волошина, що серце і душу вкладає в працю товариства, якого музичний талант уміли оцінити в часі єго побуту у Відні, коли єго іменовано членом одного з найбільших співацьких товариств, в який довів до сего, що „Львівський Боян“ побіч трудних до виконаня праць українських композиторів, виставляє нині твори європейських музиків, до яких слова майже все сам перекладає. Вінци прозив голова нових почетних членів о дальшу память на товариство, а всіх членів накликавав до дальшого, як доси, все совісного сповнюваня обовязків, щоби ріс „Львівський Боян“, щоби ширшав ряд високо заслужених для музики і товариства почетних членів, а признаючи музиці великий вплив в житю кожного народа та єго культурнім розвою взивав до плеканя музики, яка мусить бути важною підоймою в житю нашого народа. Піснею „Ще не вмерла“ відповів хор „Львівського Бояна“ на єю промову, почім кождий з відзначених дякував з окрема. Се гарне боянське свята закінчено піснію, приготуваною на академію Грінченка.

— Пам'ятник Гр. Квітці-Основ'яненкови ставлять в Харкові на Мирноспецькій площі. Приготовні роботи вже почали ся.

— В Люблинці новім коло Цішанова відбуло ся дня 16. мая народне віче при участі до 5.000 селян. Проводив о. Колтунюк. По польському звіті пос. д-ра Стахури і по дискусії ухвалено ряд резолюцій з домаганем окремого укр.-руського університету, справедливого поділу запомоги правительства на піднесенє годівлі худоби, рівноправности на області шкільництва, дальше ухвалено протест проти двотиповости учительських семінарий і т. п.

— Посвяченє сокільського прапора відбуло ся вчєрашної неділі в Зелеві (городецького повіта) в матерній церкві в Домажирі. Посвяченя довершили місцевий парох і голова „Сокола“ о. Гр. Рибчак в ослуженю о. Бачинського з Ясників і о. Александровича з Янова. Дуже гарну проповідь виголосив до Соколів о. Рибчак. Крім Соколів з Зелєва були при посвяченю Соколи з Домажира, Жорник (з прапором). Кожич, Мшани і відпоручники „Сокола Батька“ і „Сокола“ з Янова. По акті вбиваня цвяхів вложили зелівські Соколи присягу на прапор що будуть вірно служити сокільській ідеї, а потім відбула ся дефілірка всіх сокільських стягів перед новопосвяченим прапором. Свята закінчило ся промовою львівського відпоручника п. С. Горука до зібраних Соколів.

— Про січове свята доносять нам зі Станіславова, що похід був величезний. В поході взя-

ло участь кілька тисяч Січовиків і Січовичок та відділ Соколів в одностроях зі стрийським прапором. На Діброві виконано ряд вправ. Около 400 Січовиків виконали вперед свобідні вправи вільноруч а потім товїрцями. Інший відділ виконав вправи списами. 200 дівчат вправляло вільноруч, а відділ хлопчиків виконав вправи карабінами. На поручках вправляли два відділи: Січовики з Черновець і Соколи зі Львова. На сей візд прибули також відпоручники хорватських і словінських Соколів.

— „Одинока порядна газета“ в Америці. Якийсь бостонський Карло Веселка замістив в кїївській „Раді“ перегляд „нашої преси в Америці“, змішавши там з українськими часописями московські і московські газети. Всі уніятські часописи як „Свобода“, „Душпастир“ і ин. у Веселки до нічого. У него ґрунт то безбожна прогресивність і тому він до „нашої“ преси причіпав російську часопись „Рускій Голос“ бо она крайне прогресивна. А найкомічнійше, що у Веселки новонароджений радикальний тижневик „Український Голос“ — „це одна тільки порядна газета на всю Америку“. Розумієсь, що на всю Европу найпоряднійший був би на погляд Веселки „Громадський Голос“. Веселці не дивуємось, що пише нісенітницї, але поважний орган „Рада“ не повинен таких дурниць містити у фейлетоні.

— Вістки з Парани. Між нашими земляками в бразилійській Парані наступили партійні задирки з приїздом ославленого Стефана Петрицкого. До чого дєвело дальше і доси триваюче розєднуванє народа сим паном, показує подія, яка стала ся в оселі Іпіранга. Вночі з 7. на 8. цвєтня радикали вломали ся до читальні „Просвіти“ і викрали всю бібліотеку, книги діловодства і печатку товариства. Чести своїй партії тим певно не приспорили, а заслужили собі на імя вломників і злодіїв. — В Прудентополіс заложено на ліїї 15 Novembro нову руску школу, в якій учить п. Денис. Дітий є 23. — В неділю дня 2. цвєтня с. р. навиділа кольовію Шавер да Сільва страшна буря, яка перевернула два неукінчені будинки. Один був вже замешканий. В часі бурі уся родина була в хаті, коли однак почули, що хата тріщить, повибігали на дощ, а в тій хвили завалилась хата, але нікого не потовкла. Друга хата, яку завалило, не була ще замешкана. Крім тих двох завалених хат, викривило барак та кілька хат. Усюди однак люди утікали на дощ і таким чином не було жадного випадку.

— Бальон випущений вчєра рано зі Львова з трєма подорожниками, упав недалеко Золочева. Воздухоплавці бояли ся, щоби не заїхали до Росії, де до чужих бальонів стріляють і тому спустили ся на землю на галицькій області. Взлетови бальона у Львові приглядало ся кільканаїцять тисяч народа. Бальон мав вигляд кулі, в промірі 20. м.

— Процєс Гофріхтера скінчив ся, але вирок на вєвно не знати, бо держать єго в тайні. Говорять, що Гофріхтера засуджено на кару смерти через повішенє. Комендант віденського корпусу має ще переглянути всі акти слідства (14 повних скринь) і затвердити вирок, а тоді вирок буде оголошений публично.

— Постійний руский театр ім. Шевченка в Станіславові засновує уділове товариство, зарєєстрованє з обмеженою порукую. До товариства може приступити, хто зложить, що найменше один уділ в квоті 5 К а по році одержить дивіденду від чистого зиску. Члени діяльні то аматори і фахові артисти, що так само складають уділ, побирають сталу платню або рємунарацію і дивіденду. Загальні збори сего товариства відбудуть ся в перших днях червця, про що повідомить комітет. Театр сей має за задачу давати два рази тижнево в Станіславові а два рази робити прогульки з представленнями до сусідних місточок а також в літі давати представлення по сєлах, буде вести драматичну школу під управою фахового режисера і директора театру, в котрій будуть могли образувати ся молоді сили, що хотять працювати у львівським народнім театрі. Комітет звертає ся до родимців з запрошенем, щоби приступали в члєни товариства і допомагали морально і матеріально в розвою сєї народної інституції.

— Комету Гелєя видно тепер у Львові кождого вечера на західнім небі між год. 8½ до 10, але дуже бліду і замрачену, а хвіст зовсім мало що пізнати. Комета Гелєя видко тратить на своїм обємі підчас кружаня у всєсьвітїм просторі. Бо коли давнішими століттями появляла ся в грізнім, повнім блєску виді, і певно не була близьє землі як сего року, то тепер зовсім змарніла. За 75 літ, хто знає, чи не буде ще славше сьвітити, а колись зникне зовсім.

— Дрібні вісти. У Львові на двірці помер в суботу ем. інспектор шкільний окр. Франц Говорка, повертаючи з Дальмації.

Наука, штука і література.

Оповідки.

— Великий фестин у Львові. «Руска Захоронка» і «Тов-о вакаційних осель» у Львові устроюють в день Вознесєня, 9. червця с. р. (ва случай непогоди 20. червця) на повиставовій площі великий фестин. Подаючи отсе до відома нашої львівської Громади, звертаємось рівночасно з уклінною просьбою до всіх наших Товариств, щоби в згаданий день зволили не уряджувати вже ніяких інших забав, але уможливити своїм членам взяти участь в фестині, з якого весь дохід призначений на бідні діти. За Комітет: С. Рудницька, О. Бачинська.

— Старшина «Сокола» у Львєві запрошує всіх прихильників спортової туристики до своєї салі при ул. Рускій ч. 20, на п'ятницю дня 3. червня с. р., о годині 8. вечір, в цілі застановлення ся над начерком статутів новоосновуючого ся товариства українських мандрівників. Іван Боберський голова, Альфред Будзиновський референт.

— Надзвичайні загальні збори Товариства кред. «Народний Дім» в Станіславові відбудуть ся дня 17. червця 1910 о год. 6-й вечером у власнім льокалі з отсим порядком: 1) Вибір одного члена Ради Надзираючої. 2) Затвердження дирекції. 3) Внесеня і інтерпеляції. Станіславів дня 28. мая 1910. — Дирекція.

— Конкурс. Комітет бурси Р. Тов-а педагогічного ім. кард. С. Сембратовича у Львові ул. А. гр. Потоцького ч. 95. розписує отсим конкурсе на прийняте питомців до бурси Товариства на рік шкільний 1910/11. Прийматися будуть ученики гімназійні і реальної школи, сини членів Р. Товариства педагогічного. Услівя прийнятя: 1) Батько (опікун) мусить бути членом Р. Тов. пед. 2) Кождий питомець мусить бути зовсім здоровий, що потвердять лікарєкі оглядини з початком шк. року. 3) Комітет бурси прийме лише добрих і пильних учеників, котрих успіхи дають повну за поруку, що они скінчать гімназію (реальну школу). Першенство мають відзначаючи ученики. 4) Батько (опікун) неменше буде точно платити умовлену оплату з гори, найменше 26 К місячно. З сеї знижки можуть користати ученики відзначаючи і ученики, що будуть цензорами. 5) Кождий питомець зложити при вступі одноразовий даток на інвентар лікаря, купіль і пранє в сумі 12 К. До поданя о прийняте треба долучити. 1) Сьвідцтво шкільне неменшай з послідного півроку. 2) Заяву, в котрій батько (опікун) ученика зобовязє ся виразно умовлену суму за поміщенє сына в бурсі кождого місяця з гори платити. 3) Сьвідцтво убожєства. Кождий прийнятий питомець має заосмотрити ся в 8 пар біля, 4 просирала на сінник, 4 під колдри, 4 пошевки, 12 хустинок, 6 пар скарпиток, 4 ручки, сінник (1.80 м. довгий і 0.80 широкій), подушку, колдру і кошик до накриваня, 2 порядні мундурки, плащ і 2 пари обуви. Зужиті протягом року річи обовязний питомець доповнити. Кожда штука біля має бути назначена початковими буквами на звиска, а відтак числом, визначеним управою бурси. При вступі мусить мати кождий питомець виказати ся перед Управою, що все потрібне має а если не було би все в порядку, може наразити ся на неприняте в послідній хвилі. Питомцям не буде вільно мати поза бурсою ніякого занятя, лише у виїмкових случаях лекції за дозволом Управи. Поданя кождого петєнта з окрема адресувати так: «Управа бурси Руского Товариства педагогічного у Львові ул. А. гр. Потоцького ч. 96.» Поданє вносити найдалше до 20. червня 1910. р. Комітет прийме також учеників, що мають здавати вступний іспит до I. класи. Всі бувші питомці вносять також поданя. — Львів, в маю 1910. — Комітет бурси Р. Товариства пед. у Львові ім. кард. С. Сембратовича.

— На Ясну Гору! Подібно як в минулих роках так і сего року приготує ся богомілє в честь Прєсв. Богородиці на Ясну Гору до Гошова. Люди, що хотять взяти участь в сїм сьвятім богомілїю, зволять зголосити ся до ОО. Василян у Львові, ул. Жовківська ч. 36. Зголошувати ся можна або самим, або через своїх Впр. ОО. Духовних. Ціна їзди там і назад вносять: Зі Львова 4.90 К, з Пустомит 4 К, зі Щирця 3.80 К, з Миколаєва 3.10 К. Відїзд є назначений на 11. н. ст. червня в суботу рано. Поворот 12. н. ст. червня в неділю вечером. Близші відомости подасть Монастир при замовленю білетів.

— Курс підготовляючий до учительської семінарії (державної) устроєє «Жіночий Кружок Р. Т. П.» у Львові для дівчат Українок зі шкіл льввських або й зпоза Львова. Наука розпочне ся 30. мая і тревати ме чотири тижні. Курс відбудувати ся буде що дня від год. 5—7. по полудні в школі ім. Шевченка (ул. Мохнацького 12). Бажаючи користати з курсу можуть зголошувати ся тамки.

— Укр. педагогічний журнал «Сьвітло» буде виходити що місяця в Києві від верєсєня с. р. Редакторкою-видавницею буде д. М. Старицка. «Сьвітло» буде містити такі статі: 1) Про теорію вихованя і народньої осьвіти. 2) Ознайомленє з усякими питаннями по вихованю і практичне примінєнє їх до шкільного і семейного житя. 3) Значінє художнього розвитку в справі вихованя і осьвіти. 4) Сьогочасне становище народньої осьвіти, школи і народнього учительства на Україні. 5) Хроніка діяльности всяких просьвітних, педагогічних і наукових товариств. 6) Огляди педагогічних російських і закордонних журналів. 7) Твори красного письменства. 8) Бібліографія. — Річна передплата 4 карб., піврічна 2.50 карб. Передплата приймає ся в «Українській книгарні» Київ, Безаківська 8.

Телеграми

в дня 30. мая.

Будапешт. Цісар виїхав вчєра до Босні в товаристві свільних міністрів і обох президентів міністрів. В босн. Броді привитано цісаря величаво. Шеф краю ген. Варєсанін привитав монарха промовою. Прибули численні депутації і багато народа.

Прага. Venkoř доносить, що у цісаря в Босні мала явити ся депутація з Новобазарського санджаку з просьбою о прилуку санджаку до Австро-Угорщини. Однак цісар заявив, що депутації не прийме.

Льондон. З Мадриту доносять, що король Альфонс є хорий а лікарі відраджують єму давати ся в тяжкі спорти. Недавно королева породила неживого сына, перший син єго знова є глухонімий і се нещастє пригнічує короля ще більше.

Петербург. По всіх містах Росії почали виконувати міністерський розпорядок і видалювати жидів не приналежних до міст, в яких они поселили ся.

Образи Шевченка, Хмельницького, Котляревського, Косенка від 6—200 К. Фігурки з гіпсу а 80 с і 1.20 К. Краватки, гердани, сорочки, фартушки, шапки сокільські і козацькі, альбоми, перфуми, спянки ббюшки і шпильки з гербом, тутки і паперці різного рода поручають. — Склади «Сокільського Базару» у Львові, Стрию і Станіславові.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 16. до 31. мая 1910.

Найгарнійша сензация.

Щоденно о 8. год. вечер представленє. В неділі і сьвята 2 представлення о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представленє. Білєти вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

Для прикрашєня
комнат і Читалєхь!

ТАРАС ШЕВЧЕНКО в домовині і
МОГИЛА ШЕВЧЕНКА над Дніпром

Картини Сластьона виконані в артвст. інстатуті Ангерєра у Відні у величині 24+30 см. можна набути в книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, Ринок ч. 10; за 80 сотиків без пересилки, за 1 К з пересилкою (franco). Прибуток з ровпродажки жертвував ради. Ол. Барвіньський на памятник Т. Шевченкови в Києві.

Др. Богдан Барвіньський:

Зїзд галицького князя Данила з угорским колюем Бєлю IV. в Прєшбурзі 1250 р. Історично-критична аналіза. Львів 1901. 16° ст. 18. — Ціна 50 сот.

Прєшбурський зїзд в справі спадщини по Бабєнберґах. (Причинок до історії великого австрійського безкоролїва). Львів 1903. 8° ст. 27. — Ціна 30 с.

Жигимонт Кейстутович, великий князь Литовско-русский. Історична монографія. Жовква 1905. 8° ст. XIV+170. — Ціна 2 К.

Zygmunt Kiejstutowicz, książę starodubski. Львів 1906. 8° ст. 28. — Ціна 50 с.

Bogurodzicza dzewicza a історичні висновки д-ра Щурата. (В інтерєсі історичної правди). Львів 1906. мала 8° ст. 41. — Ціна 20 с.

Історичні причини. Розвідки, замітки і матеріяли до історії України-Руси. І. Жовква 1908. мал. 8° ст. 170. — Ціна 2 К.

Історичний розвиток імени українсько-русского народу. Львів, мал. 8° ст. 41. Ціна 40 с.

Pieczęcie książąt halicko-włodzimierskich z pierwszej pol. XIV. w. Краків 1909. мал. 8° ст. 22. Ціна 40 с.

Pieczęcie bojarów halicko-włodzimierskich z pierw. połowy XIV. w. — вел. 8° ст. 4. Львів Ціна 5 сот.

Дістати можна в книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові, Ринок 10.

B. HERDER FERLAG, WIEN I, WOLLZEILE 33:

— Der Sozialismus. Eine Untersuchung seiner Grundlagen und seiner Durchführbarkeit. M. 3'60; geb. in Leinw. M., 4'30. (K. 4'32, geb. im Leinw. K 5'16).

— Egger Augustinus. Der Klerus und die Alkoholfrage. Auflage 4. K —'48.

— Ehrle Franz, S. J., Beiträge zur Geschichte und Reform der Armenpflege. K 2'16.

— Meyer Theodor, S. J., Die christlichethischen Socialprinzipien und die Arbeiterfrage. 4. Aufl. K 1'56.

— Lehmkuhl Augustin, S. J., Arbeitsverlag und Streik. 4. Aufl. K —'72.

— Lehmkuhl Augustin, S. J., Die soziale Not und der kirchliche Einfluss. 4. Auflage K —'96.

— Das Privateigentum als soziale Institution. 2. Aufl. K 2'16.

— Cathrein Viktor, S. J., Die Frauenfrage. 3. Aufl. K 2'88. geb. in Leinw. K 3'48.

— Das Paradies der Sozialdemokratie, so wie es wirklich sein würde. Nach sozialdemokratischen Schriften für alle besonnenen Arbeiter dargestellt. 6. Aufl. K —'24.

Телефон 788. — Конто щадниці поштової 25.261.

Товариство взаїмних обезпечєн

„Дністер”

у Львові, ул. Руска ч. 20. (власний дім).

приймає обезпечєня будинків, збіжа і зварядів господарських, від шкідливих під корисними услівями, числить умітковані премії за обезпечєня,

ліквідує шкоди безпроволочно по пожарі,

уділяє обезпечєним членам з річної надвижки звороти.

За рік 1909 припадає на користь членів зворот 10%.

Поліси «Дністра» приймає при позичках Банк краєвий у Львові і в Чернівцях, Галицька Каса Ощадности, Руска Щадниця і інші каси ощадности.

Через «Дністер» можна асекуровати ся на житє в Товаристві взаїмних обезпечєнєв в Кракові. Інформації до обезпечєнєв уділяють агенції «Дністра».

Зголєшеня письменних господарів о агенцію приймають ся тільки з таких громад, де єще не робить инший агент «Дністра».

Фонди «Дністра» 31/12 1909 вносять: Фонд резервовий і резерва премій К 2,146.977.—; инші фонди К 594.647.—; разом К 2.781.624.—

Канцелярії Товариства отворєні для сторін від год. 8—2.